

'Als je zingt, kun je je helemaal openen'

Ze zingt, speelt viool en plukt basgitaar. In Hemel boven Berlijn staat Hadewych Minis voor het eerst van haar leven niet als actrice op het toneel, maar als muzikant. Binnenkort heeft ze haar eigen rockband. 'Als je zingt, kun je je helemaal openen.'

Door INGRID
BOSMAN

Ze spoelt de rauwe tonijn weg met honingthee. Balsem voor de stembanden. Nog een paar uur en dan zal Hadewych Minis met een hartverscheurend flamen-co-nummer haar entree maken op het toneel van de Amsterdamse Stadsschouwburg. In Hemel boven Berlijn, een toneelbewerking van de film uit 1987 van de Duitse cineast Wim Wenders, is ze zangeres en muzikant. 'Ik merk dat ik het even leuk vind als acteren.' Voor Minis maakt het haar aandeel in het stuk interessant. Ze spreekt ook gedachtenstemmen uit, innerlijke monologen zoals die worden gehoord door de twee engelen in de hoofdrollen. 'Best leuk om dat uit te zoeken hoor, maar ik ben toch teveel actreutel om daar voldoening uit te halen. Als ik dan toch moet praten, laat me dan ook maar spelen.' Of nog beter: muziek maken. Ze moest basgitaar leren spelen en merkte hoe ze daarvan genoot. 'Als acteur lees je wel heel veel, je bent natuurlijk bezig met de tekst, maar echt studeren is er niet bij. Nu was ik thuis elke avond aan het oefenen.'

Ze komt uit een muzikaal nest. Vanaf haar dertiende kreeg ze zangles, ze zou klassieke zang gaan studeren aan het conservatorium, maar omdat ze haar stem eerst nog moest laten rijpen ging ze naar de toneelschool in Maastricht. Daar bracht zangdocente Gemma Visser haar in aanraking met jazz, blues en chansons. 'Dat was voor mij niet erg vertrouwd. Mijn ouders zijn barokmusici.' Ze lacht. 'Om me af te zetten luisterde ik naar Schubert.' Maar Billie Holiday en Peggy Lee overtuigden haar snel. Inmiddels is het spectrum verbreed van Frank Sinatra tot de wereldmuziek van de Kaapverdise zangeres Cesaria Evora. En sinds kort doet ze zelfs aan rock. Tijdens een benefietconcert in De Melkweg, waar bekende Nederlanders allemaal een nummer van John Lennon moesten vertolken, zong zij het rauwe Cold Turkey. 'Ik wist niet wat me overkwam! Jazz is toch altijd een soort van smooth, maar in rockmuziek kun je heel veel theatraals kwijt.'

Ze werd begeleid door de band Fab More, en die mannen hebben haar nu gevraagd leadzangeres te worden. 'We zoeken nog een nieuwe naam en zijn bezig uit te vinden wat onze stijl moet worden.' Maar Cold Turkey van Lennon blijft natuurlijk, na dat gedenkwaardige optreden in De Melkweg. 'Van het moment zelf weet ik niets meer, maar ik heb drie dagen op wolken gelopen. Weet je, als actrice kun je het nooit helemaal loslaten. Je moet op het toneel bewegen, je hebt met tegenspelers te maken, met je tekst. Als je zingt, kun je je helemaal openen. De high is groter.'

Des te gezegender voelt ze zich dat ze het kan combineren. Behalve in de nieuwe band zingt ze ook in een jazzduo met cabaretier Mike Boddé. 'Ik heb altijd het idee gehad om vanaf mijn veertigste als zangeres de wereld rond te trekken. En misschien komt het ooit zover dat ik alleen maar zangeres zal zijn. Maar bij Toneelgroep Amsterdam voel ik me als een vis in het water, dat zou ik niet snel kwijt willen. Het mooie is, sinds ik vorig jaar in een interview heb gezegd dat ik het graag zou combineren is het eigenlijk vanzelf gegaan.'

En wie weet wordt ze ook nog wel een echte bassist. 'Het was voor mij een echte ontdekking. Ik heb wel acht jaar viool gespeeld, dus dat hoefde ik nu alleen nog maar even op te pikken. Eigenlijk hou ik meer van de cello, zoals ik ook erg van lage zangstemmen houd. De bas is de ruggengraat van de muziek. En als je basgitaar speelt, dan voel je dat in je buik.' Zelfs als het een luchtgitaar is. Ze wiegt langzaam heen en weer, plukt met haar vingers aan denkbeeldige snaren en zegt: 'Ik ben zelf nogal druk en energiek. Ik praat snel, fiets hard en dans wild. Maar als ik bas speel ben ik helemaal onspannen. Voor mij als persoon is het dus ook heel erg goed.'

Al lukt het haar de laatste tijd steeds beter om rust te vinden. Ook in het acteren. Ze heeft geleerd dat je ook in stilte kunt spreken. 'Het is juist veel mooier als iemand echt in zich laat kijken, en geniet.' Neem haar rol als Elisabeth van Valois in Don Carlos. Eerst verzette ze

zich tegen de passiviteit. 'Ik riep: ja jongens, ik sta hier alleen maar te denken! Tot ik merkte dat je mensen dan juist veel meer naar je toe haalt.'

In Hemel boven Berlijn doet ze dat met de muziek. Die vormt in deze voorstelling de contrastvloeistof. 'De muziek geeft de liefde weer, is de hartenklop. Maar ook de tegenkleur voor de poëtische teksten. We zwepen op, of maken juist kapot.' Naast Minis staat de Amerikaanse acteur Jesse Lenat, die zingt en sologitaar speelt. De voorstelling is voor Hadewych Minis in de eerste plaats een ode aan het leven. 'We hebben nauwelijks tijd meer om te genieten van wat mooi en rustig is. We schrokken alles alleen nog maar op, zonder enige nauwkeurigheid. Zoals een van de stemmen zegt: 'Jullie struikelen bijna over jullie kleuren.' Maar het mooiste citaat vind ik dat van Frieda Pittoors als de onsterfelijke dichter Homeros: 'Mijn helden zijn niet meer de strijders en koningen, maar de kleine dingen van de vrede.'

Hemel boven Berlijn door Toneelgroep Amsterdam. Met o.a. Fedja van Huêt, Bernard White, Mam Smith, Stephen Payne, Hadewych Minis, Fred Goessens, Frieda Pittoors en Noraly Beyer. Morgenavond 20 uur in de Twentse Schouwburg in Enschede, 19 uur inleiding.

www.toneelgroepamsterdam.nl

Actrice Hadewych Minis
in Hemel boven Berlijn
als muzikant op het toneel

Ode aan het leven

Hemel boven Berlijn is een toneelbewerking van de legendarische film *Der Himmel über Berlin* (*Wings of Desire*) van de Duitse cineast Wim Wenders uit 1987. In de film dwalen acteurs Bruno Ganz en Otto Sander als engel door het Berlijn van voor de Wende - het openingsshot laat Ganz zien terwijl hij vanaf de Gedächtniskirche op de mensheid neerkijkt. In de visie van regisseur Ola Mafaalani hebben de bevriende engelen Daniel en Cassiel Berlijn verlaten en leggen ze de eenzaamheid vast in een wereldstad die net zo goed New York of Amsterdam als Berlijn kan zijn. Ze horen de gedachten van de stervelingen, die ze met hun troostrijke aanwezigheid omgeven. Maar als engel Daniel (Fedja van Huêt) verliefd wordt op trapeze-arties-

te Marion (Mam Smith, actrice én trapeziste) wil hij de eeuwigheid inruilen voor sterfelijkheid, om alles te kunnen voelen wat de mensheid (vergeefs) probeert te ontlopen: pijn, verdriet, spanning, het kwaad. Net als de film is het stuk daarmee ook een ode aan het aardse bestaan. Hemel boven Berlijn is een mix van tekst, muziek en acrobatiek. Het is een co-productie met het American Repertory Theatre in Boston. De voorstelling is tweetalig (Nederlands/Engels).

Hadewych Minis, actrice en muzikant: 'Misschien komt het ooit zover dat ik alleen maar zangeres zal zijn.'

Foto PHIL NIJHUIS (GPD)